

«ВІЙНА ОЧИМА ЛЮДИНИ: ВІЗУАЛЬНЕ ТА ПСИХОЛОГІЧНЕ ОСМИСЛЕННЯ КОРЕЙСЬКОГО КОНФЛІКТУ»

*Юрій Білай
Запорізька область*

НАВЧАЛЬНИЙ ПРЕДМЕТ: Історія: Україна і світ/Курс за вибором «Республіка Корея: історія дива на річці Хан»

КЛАС: 11-й

ТИП УРОКУ: комбінований урок

У РЕЗУЛЬТАТІ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІ ЗМОЖУТЬ: діяльність здобувачів освіти на уроці направлена на розвиток критичного та системного мислення, внаслідок чого вони зможуть:

- аналізувати комікс як ввізуальне джерело з історичною інформацією;
- інтерпретувати історичні події крізь призму повсякденності учасників війни;
- висловлювати власне ставлення до зображених подій;
- співвідносити історичний матеріал з актуальними подіями сьогодення.

ЗНАТИ: зміст понять: «Корейська війна», «інформаційно-психологічна операція»; причини, ознаки, динаміку та наслідки Корейської війни 1950-1953 рр.; особливості перебігу війни, її учасників, хронологію ключових подій; роль людини в умовах військового конфлікту.

УМІТИ: аналізувати візуальні джерела (зокрема комікс як історичне джерело); інтерпретувати історичні події крізь призму повсякденності учасників війни; розпізнавати елементи ідеології та пропаганди у візуальному наративі; зіставляти різні погляди на історичні події; висловлювати власне ставлення до зображених подій; співвідносити історичний матеріал з актуальними подіями сьогодення.

РОЗУМІТИ: взаємозв'язок між війною, повсякденністю та інформаційною політикою; важливість збереження гуманістичних цінностей у суспільстві.

ЧАС: 45 хвилин

ЗАДУМ УРОКУ: Корейська війна 1950–1953 років була не лише геополітичним конфліктом між двома військово-політичними блоками, а й драматичним зіткненням ідеологій, що вилилося у безпрецедентні страждання мільйонів звичайних людей.

За кожною лінією фронту — реальні долі: мобілізовані студенти, учителі, фермери, добровольці. Вони вступали у війну з різними сподіваннями, але більшість із них повернулися іншими. Саме тому Корейська війна є важливим прикладом того, як великі ідеї та гасла в реальності трансформуються у повсякденну боротьбу за виживання.

Під час уроку учні та учениці аналізують історичні джерела (спогади учасників війни, що перебували по різні боки фронту, а також візуальне джерело — комікс, візуальну частину якого згенеровано штучним інтелектом) на предмет емоційно-психологічного впливу військового конфлікту на особистість.

Це дає змогу усвідомити умови життя, вплив ідеології та особистих переконань на самосприйняття й зміну характерів учасників війни.

Вважаємо доцільним побудувати урок за двома сюжетними лініями: *сюжет №1* присвячено дослідженню учнями того, як самі учасники війни оцінювали свою участь у ній; *сюжет №2* зосереджений на аналізі візуального контенту (коміксу, створеного за сюжетом і візуально згенерованого за допомогою ШІ), що висвітлює досвід двох безпосередніх учасників Корейської війни 1950–1953 років. Це дає змогу простежити ціннісні зміни героїв у контексті історичних подій. Усе це в комплексі дає можливість здобувачам освіти глибше усвідомити багатогранність Корейської війни, її причини та засоби ведення.

ВНУТРІШНЬОПРЕДМЕТНІ І МІЖПРЕДМЕТНІ ЗВ'ЯЗКИ:

1. Республіка Корея: історія дива на річці Хан. Тема 3. Боротьба за незалежність.
2. Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту) : підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти / П. В. Вербицька, О. В. Волошенко, Г. О. Горленко та ін. – Київ : Літера ЛТД, 2018. – С. 130-148 – URL <https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/10-klas/8-gromadyanska-osvta-10-klas/gromadyanska-osvta-ntegrovanij-kurs-rven-standartu-pdruchnik-dlya-10-klasu-zakladv-zagalno-seredno-osvti-verbitska-p-v-voloshenyuk-o-v-gorlenko-g-o-kendzor-p--kozorog-o-g-markus-n--makhun-l-m-pedan-slpukhna-o-l-ratushnyak-s-p-sitnik-ye-v/>
3. Історія : Україна і світ : (інтегр. курс, рівень стандарту) : підруч. для 11-го кл. закл. заг. серед. освіти / Мар'ян Мудрий, Олена Аркуша. – Київ : Генеза, 2019. С. 81-93. – URL - <https://pidruchnyk.com.ua/1265-storya-ukrayina-svt-mudriy-arkusha-11-klas.html>
4. «Географія (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти/Бойко В. М., Брайчевський Ю. С., Яценко Б. П. — К.; Ірпінь: ТОВ «Видавництво «Перун», 2018 — С. 109-127 – URL – <https://pidruchnyk.com.ua/1184-geografiya-10-klas-boyko.html>
5. Основи медіаграмотності: Навчально-методичний посібник для вчителя 8 (9) клас. Плани-конспекти уроків / За ред. В.Ф. Іванова, О.В. Волошенко, О.П. Мокрогуза. – Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2014. – С. 61-73 – URL – <https://www.aup.com.ua/book-review/book035/>
6. Всесвітня історія (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти / Павло Полянський. — К. : Грамота, 2019. — Держави Азії, Африки та Латинської

- Америци: вибір шляхів розвитку. § 19. Міжнародні відносини періоду «холодної війни» С. 178-179. – URL – <https://pidruchnyk.com.ua/1263-vseshitnya-istoriya-11-klas-polyanskyu.html>
7. Математика, 10 клас (рівень стандарту/профіль) : підручник для 10 кл. закл. загальної середньої освіти / А. Г. Мерзляк, Д. А. Номіровський, В. Б. Полонський та ін. — Харків : Гімназія, 2018. — Розділ: Графіки функцій. Побудова залежностей між змінними. Побудова лінійних та кусково-заданих функцій. – URL – <https://pidruchnyk.com.ua/1153-matematyka-10-klas-merzlyak.html>
8. Інформатика, 10–11 клас : підручник для закладів загальної середньої освіти / Й. Я. Ривкінд, Л. А. Чернікова, Т. І. Лисенко, В. В. Шакотько. — Київ : Генеза, 2018. — Розділи: «Інформаційні технології в навчанні та творчості», «Основи графічного редактора / опрацювання графічної інформації», «Штучний інтелект. Основи обробки візуальних даних». – URL – <https://shkola.in.ua/1741-informatyka-10-11-klas-ryvkind-2018.html>
9. Мистецтво, 10–11 клас : інтегрований курс. Підручник для закладів загальної середньої освіти / Л. М. Масол. — Київ : Видавництво «Навчальна книга – Богдан», 2018. — Модуль 2: Візуальна медіа-культура і медіа-мистецтво. – URL – <https://pidruchnyk.com.ua/1340-mistectvo-masol-10-11-klas.html>

ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ:

Цей урок є продовженням теми, присвяченої Корейській війні, тому перед його проведенням доцільно опрацювати основні політичні, економічні та соціокультурні чинники, що зумовили збройний конфлікт на Корейському півострові. Також слід надати учням базове уявлення про його учасників, причини й перебіг (можна використати матеріали про Корейську війну 1950–1953 рр. з підручника або з посібника *«Республіка Корея: історія дванадцяти років Хан»* (тема 3: «Боротьба за незалежність»)).

Діяльність учнів організовано у два змістові етапи, що відповідають двом сюжетним лініям уроку. На початку уроку вчитель ознайомлює учнів з геополітичним контекстом Корейської війни, акцентуючи увагу на ролі Південної Кореї, КНДР, США, СРСР і Китаю. Водночас підкреслюється, що війна впливає на долі звичайних людей, незалежно від того, на чиєму боці вони перебували.

Далі учням пропонується виконати перше формувальне завдання. Індивідуально опрацьовуючи чотири текстові джерела — свідчення солдатів чотирьох армій — вони заповнюють уніфіковану таблицю, у якій мають дати відповіді на запитання щодо умов життя, емоцій, ставлення до ворогів і союзників, а також внутрішньої мотивації солдатів.

Результати оцінюються методом взаємоперевірки з короткими коментарями (1–2 хвилини). Завдання підсумовується спільним обговоренням у класі.

На другому етапі учнів об'єднують у чотири групи. Кожна група отримує комікс, згенерований за допомогою штучного інтелекту, що зображує війну очима двох солдатів — Пак Мін Су (Республіка Корея) та Кім Чжун Хо (КНДР). Групи 1 і 2 аналізують емоційні зміни одного з персонажів, використовуючи графік емоцій. Групи 3 і 4 заповнюють графічний організатор, який візуалізує повсякденне життя та внутрішні зміни персонажів за такими складовими: побут, емоції, сумніви, віра.

Узагальнення результатів відбувається у формі коротких усних презентацій (до 2 хвилин на кожну групу). Разом з учнями формулюємо висновки та укладаємо спільний перелік тез.

Рефлексію уроку проводимо за допомогою вправи «Відбитки війни». У контурі зображення солдата учні фіксують власне розуміння того, як громадяни, що взяли до рук зброю, переживають війну фізично й ментально, за таким алгоритмом: голова — думки; серце — патріотизм; руки — вчинки; ноги — виконання наказів; очі — сприйняття дій інших людей; уста — висловлювання, які не завжди можуть бути озвучені.

ОЦІНКА: Під час уроку оцінюються досягнення учнів на кожному з етапів пропонуємо накопичувальну систему балів (максимум – 12).

Етап перший – після завершення Сюжету 1 оцінки кожному учаснику групи виставляє учень/учениця, що здійснювала взаємоперевірку (максимум – 6 балів).

Критерій	Бал
1. Повнота таблиці (питання 1–4) – таблиця повністю заповнена, відповіді є до кожного висловлювання солдатів	1 бал
2. Точність фактів – відповіді відповідають змісту джерел, є конкретні формулювання (не загальні фрази)	1 бал
3. Глибина відповіді – у відповідях простежується розуміння не лише факту, а й емоційної або ціннісної складової	1 бал
4. Відповідь на 5-те питання логічне, узагальнює, не копіює попередні пункти, демонструє висновки	1 бал
5. Обґрунтовано власне ставлення або інтерпретацію (в 5-му пункті або в одному з перших)	1 бал
6. Мова і стиль – відповіді сформульовані чітко, грамотно, без надлишку загальних відомостей і повторів	1 бал

Участь учнів і учениць в обговореннях під час підсумовування сюжетів оцінюється вчителем за шкалою від 1 до 3 балів за такими критеріями:

Критерій	Опис	Бали
1. Активність у бесіді	Учень(ця) брав(ла) участь у розмові, висловлював(ла) власні думки, реагував(ла) на слова інших	1 бал
2. Змістовність відповіді	Висловлювання були змістовні, з опорою на джерела, епізоди з коміксу або таблиці	1 бал
3. Аргументація і зв'язок з темою уроку	Відповіді містили аргументи, приклади, порівняння або зв'язок із сучасністю (наприклад, із подіями в Україні)	1 бал

Етап другий – після завершення Сюжету 2 вчитель виставляє від 1 до 6 балів кожній команді за наступними показниками:

Показник	Опис	Макс. бал
1. Повнота охоплення подій	Відображено всі 5 ключових етапів війни; жоден не пропущено	1 бал
2. Точність графіка	Емоційні стани позначені логічно, з урахуванням розвитку подій і змін у характері персонажу	1 бал
3. Обґрунтованість	Для кожної точки на графіку наведено пояснення із посиланням на репліки або сцени з коміксу	1 бал
4. Аналітичність	Аналіз демонструє розуміння внутрішніх змін персонажу, а не лише опис фактів	1 бал
5. Використання цитат	В обґрунтуваннях наведено 3 і більше релевантних цитат із коміксу	1 бал
6. Якість командної взаємодії	Робота подана як узгоджена, уніфікована і логічна, а не зібрана фрагментарно	1 бал

На завершення уроку вчитель сумує бали кожного з учнів, враховуючи виконані завдання, групову та індивідуальну роботу, участь в обговореннях та підведенні підсумків заняття (від 1 до 12 балів).

ЗМІСТОВІ НАГОЛОСИ. Мета та логіка побудови уроку зумовлюють наступні змістові акценти: *людиноцентричний наголос* – розкриття війни через призму особистих переживань солдатів різних армій, увага до внутрішньої трансформації особистості у межах екстремальних умов; усвідомлення, що за кожною армією стоять конкретні людські долі;

емоційно-ціннісний наголос – зосередження на переживаннях, страхах, сумнівах, вірі та внутрішній мотивації героїв; розуміння, що війна залишає відбиток не лише на тілі, а й у душі людини; *культурологічний наголос* – робота з візуальними джерелами (комікс), критичне осмислення візуального образу війни, розвиток медіаграмотності та навичок декодування візуальних повідомлень; *громадянський наголос* – осмислення ролі внутрішньої мотивації як рушійної сили спротиву, що зберігає людську гідність у нелюдських умовах; актуалізація теми захисту свободи та цінності людського життя; *антиімперський* – виявлення впливів геополітичного розлому після завершення Другої світової війни.

Здобувачі освіти досліджуючи джерела та візуальний твір (комікс) мають усвідомити, за кожною війною стоять людські долі — кожна людина залишається вразливою до страху, болю, сумнівів, втрат і надій. Ідеологія і пропаганда можуть формувати наративи, але не визначають внутрішній світ людини — реальні переживання солдата не завжди збігаються з офіційними промовами державних діячів. Корейська війна — це не лише конфлікт держав, а й трагедія нації, розділеної геополітичними інтересами. Повсякдення війни — це те, що дозволяє краще зрозуміти її жорстоку сутність.

ПРОБЛЕМИ, ЩО РОЗВ’ЯЗУЮТЬСЯ: впродовж уроку учні досліджують проблеми розгортання подій війни на прикладах окремих її учасників та відповідають на наскрізне питання уроку «Які відбитки залишає війна в людині – фізичні, психологічні, моральні?»

РЕСУРСИ:

- Джерела посібника «Республіка Корея: Історія дива на річці Хан». Тема 3.
- Voice of America. Chinese Veterans Recall Korean War – URL – <https://www.youtube.com/watch?v=RrK1Hdr396c>
- Korean War Legacy Foundation – URL – <https://koreanwarlegacy.org/>
- Комікс за авторським сценарієм вчителя, зображення якого згенеровано ШІ – URL – <https://www.canva.com/design/DAGgqCbYjx0/EywAcbRGSHYfVzIHelYZwg/edit>

Сюжет 1. «Людина на війні: що відчували солдати у Корейській війні?»

Час, відведений на вивчення сюжету. 15 хвилин. Стислий виклад (розповіді і пояснень учителя, групової та індивідуальної роботи учнів тощо).

У вступному слові учитель окреслює особливості основних учасників конфлікту (Південна та Північна Корея, США та СРСР), їх роль у цьому конфлікті та специфіці геополітичних альянсів й специфіці подій Корейської війни.

Перше формувальне завдання Учитель пропонує учням завдання на дослідження джерел (свідчення учасників війни) та таблицю яку вони мають заповнити за результатами

виконання завдання. Кожному учню надані однакові 4 джерела та однакова таблиця для заповнення.

Після виконання завдання учні обмінюються заповненими таблицями і здійснюють їх оцінювання.

Солдат Південної Кореї	Американський солдат
<p>«Коли почалась війна, мені було лише 17. Я не мав жодного уявлення, куди нас ведуть, і що насправді відбувається. Ми думали, що це буде швидко — але війна затягнулася. Пам'ятаю, як ми спали на голій землі, часто під дощем. Їжі було мало, але найважче — це страх. Щоночі ми не знали, чи прокинемося».</p> <p><i>(Інтерв'ю з проекту Korean War Legacy Foundation, переказано з англійської)</i></p>	<p>«Мій перший бій стався біля Нактонгу. Я пам'ятаю, як ми ховалися в окопах, і кулі свистіли над головою. Було дуже холодно вночі, ми загорталися в будь-що, що знаходили. Найгірше — це дивитися, як твої товариші отримують поранення, і не мати змоги допомогти».</p> <p>«Більшість часу ми проводили в очікуванні. Це очікування вбивало... Ми говорили про домівку, про мамину їжу. Деякі хлопці тримали фотографії своїх коханих. Це було єдине, що нагадувало нам, що життя триває десь там, за межами цього жаху».</p> <p><i>(The Korean War Educator)</i></p>
Радянський пілот	Китайський солдат
<p>«Ми літали без розпізнавальних знаків, на МіГах. У радіо не говорили російською — лише китайською або корейською. Якщо нас збивали, ми мали або загинути, або зникнути. Здаватися в полон заборонено».</p> <p>«Бої в повітрі були короткими, але інтенсивними. Ми відчували себе привидами — нас ніхто не мав бачити та згадувати. Ми воювали, але не мали говорити про це навіть після повернення».</p> <p><i>(З мемуарів радянських льотчиків, зокрема Євгена Пепеляєва)</i></p>	<p>«Ми не мали достатньо їжі. Інколи ми варили траву. Ми йшли через гори без зимового одягу. Багато наших товаришів померли не від куль, а від холоду».</p> <p>«Американці мали танки, літаки. Ми — тільки рушниці й рішучість. Але ми вірили, що боремося за справедливу справу. Це давало сили триматися».</p> <p><i>(З інтерв'ю китайських ветеранів, опублікованого на https://www.youtube.com/watch?v=RrKIHdr396c)</i></p>

Таблиця для заповнення

Питання	Південнокорейський	Американський	Радянський	Китайський
---------	--------------------	---------------	------------	------------

	солдат	солдат	солдат	солдат
1. Якими були умови повсякденного життя солдата?				
2. Які емоції або переживання найчастіше згадуються в джерелі?				
3. Як солдат сприймав противника та своїх союзників?				
4. Що допомагало солдату триматися (цінності, думки, підтримка)?				
5. Що об'єднує персонажів:				

(очікувані результати відповідей учнів/учениць (Додаток Б))

Після дослідження джерел, заповнення таблиці та взаємоперевірки відбувається презентація окремих відповідей та можлива дискусія щодо них. Після цього виконання завдання формулюємо висновки тезами:

Повсякдення солдата — це боротьба за виживання, а не лише виконання бойових завдань. Спільними для всіх є нестача сну, тепла, їжі та психологічний тиск.

Емоції солдатів свідчать про універсальний людський досвід війни: страх, туга, біль втрат, але водночас — надія, віра і бажання повернутися додому.

Мотивація — особиста і глибоко емоційна: спогади про родину, почуття обов'язку, підтримка товаришів або віра в ідею допомагали триматися навіть у нелюдських умовах.

Корейська війна — це приклад того, як великі геополітичні рішення призводять до масового страждання звичайних людей, які не обирали війну, але мусли в ній виживати.

Узагальнення.

Свідчення солдатів чотирьох армій — Південної Кореї, США, СРСР та КНР — дозволяють побачити війну не з перспективи командирів чи ідеологічних заяв, а з позиції

людини, яка щодня бореться за виживання. Усі джерела показують, що незалежно від сторони конфлікту, солдати стикалися з нестачею їжі, втомою, страхом, холодом і внутрішнім напруженням. Повсякденне життя на фронті зводилося до боротьби з емоційним та фізичним виснаженням.

Попри участь у війні з протилежних таборів, усі четверо — південнокорейський підліток, американський піхотинець, радянський пілот та китайський доброволець — виявляли подібні почуття: страх смерті, тугу за домом, втому від пропаганди, сумнів у доцільності війни. Водночас усі вони знаходили щось, що допомагало триматися — спогади про родину, віра в ідею, підтримка товаришів.

Ці свідчення показують, що у війні, де переміщувалися мільйони солдатів і гинули тисячі щотижня, вирішальним часто був не наказ, а внутрішня мотивація людини. Саме така мотивація рухає нашими воїнами, які щоденно з 2014 і по сьогодні виборюють право нашої держави на незалежність та власне існування.

Сюжет 2. «Дослідження візуального комікс-контенту»

Час, відведений на вивчення сюжету. 20 хвилин. Стислий виклад (розповіді та пояснень учителя, групової та індивідуальної роботи учнів тощо).

Особиста внутрішня мотивація солдата завжди відіграє велику роль у формуванні бойового духу війська. Якщо армія загалом і кожен солдат окремо мотивовані – то іноді навіть в умовах переважаючого ворога вона здатна чинити опір, саме так, як роблять наші сили оборони України з 2014 року.

Корейська війна 1950-1953 рр. стала справжнім випробуванням на міцність корейської нації, адже штучний поділ великими державами по 38-ій паралелі після Другої світової війни, створення комуністичного уряду так званої КНДР та розв'язування нею за підтримки СРСР та КНР повномасштабної війни на півострові зачепила усіх корейців, незважаючи на місце їх проживання.

Ми розглянемо долі окремих людей, що приймали участь у цій війні, спробуємо розглянути їх мотивацію та дослідимо їх внутрішню зміну в умовах повсякдення війни.

Друге формувальне завдання

Клас об'єднується у 4 групи, кожній з яких запропоновано однаковий комікс (Додаток Б) (<https://www.canva.com/design/DAGGqCbYjx0/EywAcbRGSHYfVzIHelYzwwg/edit>) для дослідження. Кожна група отримує завдання дослідити одного з двох учасників війни за певним алгоритмом, після чого відбувається представлення результатів і дискусія.

Технологічна карта аналізу візуального джерела (картки вміщені у додатку Д)

Війна очима Пак Мін Су (Група №1)	Війна очима Кім Чжун Хо (солдата КНДР)
--	---

	(Група №2)
<p>Інструкція для групи:</p> <p>1. Прочитайте комікс уважно, звертаючи увагу на репліки та дії Пак Мін Су.</p> <p>2. Розділіть війну на 5 ключових етапів (вони позначені на осі X):</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Північнокорейська атака і втручання ООН (6/1950–9/1950)</i> • <i>Ескалація і контратака (9/1950–10/1950)</i> • <i>Китайська та радянська інтервенція (10/1950–12/1950)</i> • <i>Бої навколо 38-ї паралелі (1/1951–5/1951)</i> • <i>Патова ситуація. Перемир'я (6/1951–7/1953)</i> <p>3. На кожному етапі поставте оцінку емоційного стану героя:</p> <ul style="list-style-type: none"> • +3 — піднесення, віра, натхнення • 0 — нейтральний стан, сумнів • -3 — пригніченість, зневіра, втрата сенсу <p>4. Позначте ці оцінки на графіку за з'єднайте точки між собою у графік.</p> <p>5. У зошитах або на шаблоні зліва від графіка запишіть: аргументуйте кожну точку графіка, яку ви поставили? Чому саме так? Яке почуття переживає герой? З чим це пов'язано?</p>	<p>Інструкція для групи:</p> <p>1. Прочитайте комікс уважно, звертаючи увагу на репліки та дії Кім Чжун Хо.</p> <p>2. Розділіть війну на 5 ключових етапів (вони позначені на осі X):</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Північнокорейська атака і втручання ООН (6/1950–9/1950)</i> • <i>Ескалація і контратака (9/1950–10/1950)</i> • <i>Китайська та радянська інтервенція (10/1950–12/1950)</i> • <i>Бої навколо 38-ї паралелі (1/1951–5/1951)</i> • <i>Патова ситуація. Перемир'я (6/1951–7/1953)</i> <p>3. На кожному етапі поставте оцінку емоційного стану героя:</p> <ul style="list-style-type: none"> • +3 — піднесення, віра, натхнення • 0 — нейтральний стан, сумнів • -3 — пригніченість, зневіра, втрата сенсу <p>4. Позначте ці оцінки на графіку за з'єднайте точки між собою у графік.</p> <p>5. У зошитах або на шаблоні зліва від графіка запишіть: аргументуйте кожну точку графіка, яку ви поставили? Чому саме так? Яке почуття переживає герой? З чим це пов'язано?</p>
<p>Група 3. Заповнення графічного організатора «Повсякдення солдата у Корейській війні. Аналіз долі Пак Мін Су» (Додаток Є)</p>	<p>Група 4. Заповнення графічного організатора «Повсякдення солдата у Корейській війні. Аналіз долі Кім Чжун Хо (Додаток Є)</p>
<p>Інструкція із заповнення графічного</p>	<p>Інструкція із заповнення графічного</p>

аналізатора	аналізатора
<p>1. Прочитайте фрагменти коміксу, які показують життя та стан солдатів.</p> <p>2. Знайдіть приклади до кожного з 4 блоків:</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>побут/повсякдення в окопі – що їли, де спали, чого бракувало, що носили</i>• <i>емоції/переживання – страх, втома, надія, сум, очікування</i>• <i>сумніви/відчай – моменти, коли герой починає сумніватися, втрачати віру</i>• <i>віра/ідея – що його надихало, які були переконання, за що боровся</i> <p>3. У кожному полі напишіть по 2–3 приклади з коміксу (фрази, сцени або ваші формулювання на основі сюжету).</p> <p>4. Не використовуйте загальні фрази — спиравтесь на конкретний текст, репліку або візуальний образ із коміксу.</p>	<p>1. Прочитайте фрагменти коміксу, які показують життя та стан солдатів.</p> <p>2. Знайдіть приклади до кожного з 4 блоків:</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>побут/повсякдення в окопі – що їли, де спали, чого бракувало, що носили</i>• <i>емоції/переживання – страх, втома, надія, сум, очікування</i>• <i>сумніви/відчай – моменти, коли герой починає сумніватися, втрачати віру</i>• <i>віра/ідея – що його надихало, які були переконання, за що боровся</i> <p>3. У кожному полі напишіть по 2–3 приклади з коміксу (фрази, сцени або ваші формулювання на основі сюжету).</p> <p>4. Не використовуйте загальні фрази — спиравтесь на конкретний текст, репліку або візуальний образ із коміксу.</p>

Очікувані відповіді груп 1 та 2 (Додаток Б) та групи 3 та 4 (Додаток Г)

Представлення результатів, конструювання уточнювальних запитань.

- Який етап війни став найбільш критичним для кожного з героїв? Чому?
- Яку роль у мотивації солдата відіграє не пропаганда, а особистий досвід?
- Чи допомагає особистий приклад, свідчення очевидців подій краще зрозуміти війну, ніж політичні промови?
- Як і чому на війні змінюється поняття «герой»?

Узагальнення. Вправа «Вільне письмо» У цій частині уроку пропонуємо учням написати 4-5 речень, що узагальнюють опрацьований зміст уроку, використовуючи такі слова: особисті історії, родина, ідею, внутрішня мотивація, сослуживці, нестача їжі, домом, страх, солдати, страх.

Узагальнення уроку (10 хвилин)

Учитель пропонує учням, заповнити схему «Сліди війни на тілі солдата» спираючись на сьогоднішні дослідження (Додаток Ж.)

Очікуваний висновок: Сьогодні на уроці нам вдалося побачити війну очима солдатів — молодих хлопців із Південної Кореї, США, СРСР та Китаю, які не завжди розуміли, за що воюють, але щодня боролися за життя: хтось своє власне, рідних, хтось за товаришів, побратимів, а хтось за пропагандистську ідею. Ми дослідили, як особистий досвід, емоції, страхи та віра залишають глибокі сліди – не тільки в тілі, а й у душі кожного, хто пройшов через війну.

Попри ідеології, накази зверху й політичні гасла, вирішальним у війні залишається не командир, а внутрішня мотивація людини. Саме вона допомагає витримати холод, голод, втрати і не зламатися.

Голоси солдатів минулого перегукуються з голосами наших захисників сьогодні, які на фронті протистоять не лише рашизму, а й Північній Кореї, що підтримує агресора. Саме внутрішня мотивація, віра та відданість своїй землі спонукають кожного українського воїна – часто ціною власного життя – боротися із загарбником. Наше заняття – це ще один спосіб осмислити ціну людської гідності, свободи, миру та незалежності країни.

Домашнє завдання: проєкт «Війна в 4 кадрах». Учень (або група) створює власний міні-комікс з 4 кадрів за допомогою ШІ, у якому переосмислює досвід героїв або створює нову історію на основі типових ситуацій (битва, лист, роздуми, повернення) за алгоритмом: Кадр 1 – Початок війни; Кадр 2 – Сумніви / надії; Кадр 3 – Особисте випробування; Кадр 4 — Повернення додому

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Очікувані відповіді в таблиці які вчитель може продемонструвати (або ні) в залежності від загального рівня підготовки класу під час здійснення взаємоперевірки.

Питання	Південнокорейський солдат	Американський солдат	Радянський солдат	Китайський солдат
1. Якими були умови повсякденного життя солдата?	Спав на голій землі, без захисту, їжі не вистачало	Окопи, холод, нестача речей для сну	Бази в Китаї, польові умови, таємна служба	Багато йшли пішки, голод, не мали теплої одягу
2. Які емоції або переживання найчастіше згадуються в джерелі?	Страх, розгубленість, юний вік	Страх, розпач, туга за домом	Напруга, обережність, постійне маскування	Втома, рішучість, біль втрат
3. Як солдат сприймав противника та своїх союзників?	Ворога боялися, союзників шанували	Поважали товаришів, ворог сприймався як небезпека	Противник — "офіційно невідомий", але боялись полону	Противника не боялися, вірили в "справедливу справу"
4. Що допомагало солдату триматися (цінності, думки, підтримка)?	Молодість і надія на виживання	Спогади про дім, фотографії, друзі	Почуття обов'язку, дисципліна, наказ	Віра в ідею, товариші, патріотизм
5. Що об'єднує персонажів: солдати, попри те, що були з різних країн і воювали за різні ідеї, переживали подібні труднощі. Вони жили в дуже складних умовах — не вистачало їжі, одягу, сну. Кожен відчував страх, втому, тугу за домом. Але навіть у таких обставинах усі знаходили сили триматися — завдяки спогадам про рідних, підтримці товаришів або вірі в справу. Їх об'єднує не те, за кого вони воювали, а те, що всі були просто людьми на війні.				

ДОДАТОК Б КОМІКС

Повна версія коміксу розташована за посиланням

<https://www.canva.com/design/DAGgqCbYjx0/EywAcbRGSHYfVzIHelyzgw/edit>



ДОДАТОК В
Очікувані відповіді груп 1 та 2

Війна очима Пак Мін Су (Група №1)

Етап війни	Оцінка	Цитата з коміксу	Обґрунтування
1. Початок війни	+3	«Я не дозволю їм захопити нашу країну! Запишіть мене добровольцем!»	Пак повний рішучості боронити країну. Він щиро вірить у справедливість своєї справи.
2. Контратака ООН	+2	«Скоро перемога. Скоро додому»	Після успіхів ООН у Сеулі повертається надія. Солдат очікує швидке завершення війни.
3. Втручання КНР та СРСР	-1	«Швидше! Відступаємо... якщо не хочете в полон!»	Раптова зміна обставин: атака китайців, необхідність рятуватися. Відчуття небезпеки і тривоги.
4. Позиційна війна	-3	«Щось не видно перемоги... Ми маємо стати сильніші!»	Виснаження, особисті втрати, сумніви в сенсі боротьби. Герой емоційно зламанний.
5. Після війни	+3	«Повертається до зруйнованого Сеула, але знає за що воював»	Залишається розчарування — мир приніс не радість, а спустошення.

Війна очима Кім Чжун Хо (солдата КНДР) (Група №2)

Етап війни	Оцінка	Цитата з коміксу	Обґрунтування
1. Початок війни	+3	«Ми звільнимо Південь від імперіалістів!»	Герой щиро вірить у революцію, ідеї соціалізму, сповнений ентузіазму.
2. Контратака ООН	+1	«Ось і впав Пхеньян. Ми ще перемаємо!»	Попри втрати, Кім зберігає бойовий дух, переконує себе в майбутній перемозі.
3. Втручання КНР та СРСР	0	(Без слів. Сцена перестрілки, виснаження)	Герой не висловлюється — це мовчання свідчить про втому й внутрішню боротьбу.
4. Позиційна війна	-2	За що ми воюємо?»	Розчарування, зневіра в обіцяну «легку перемогу», фізичне і моральне виснаження.
5. Після війни	-3	«Мати померла через голод і нестачу ліків...Розчарування через незрозумілість ідеології»	Найглибше емоційне падіння. Герой не лише втратив ідеали, а й родину. Залишається тільки мовчання.

ДОДАТОК Г

Очікувані результати заповнення графічного аналізатора групами 3 та 4

Група 3. Заповнення графічного аналізатора «Повсякдення солдата у Корейській війні.

Аналіз долі Пак Мін Су»

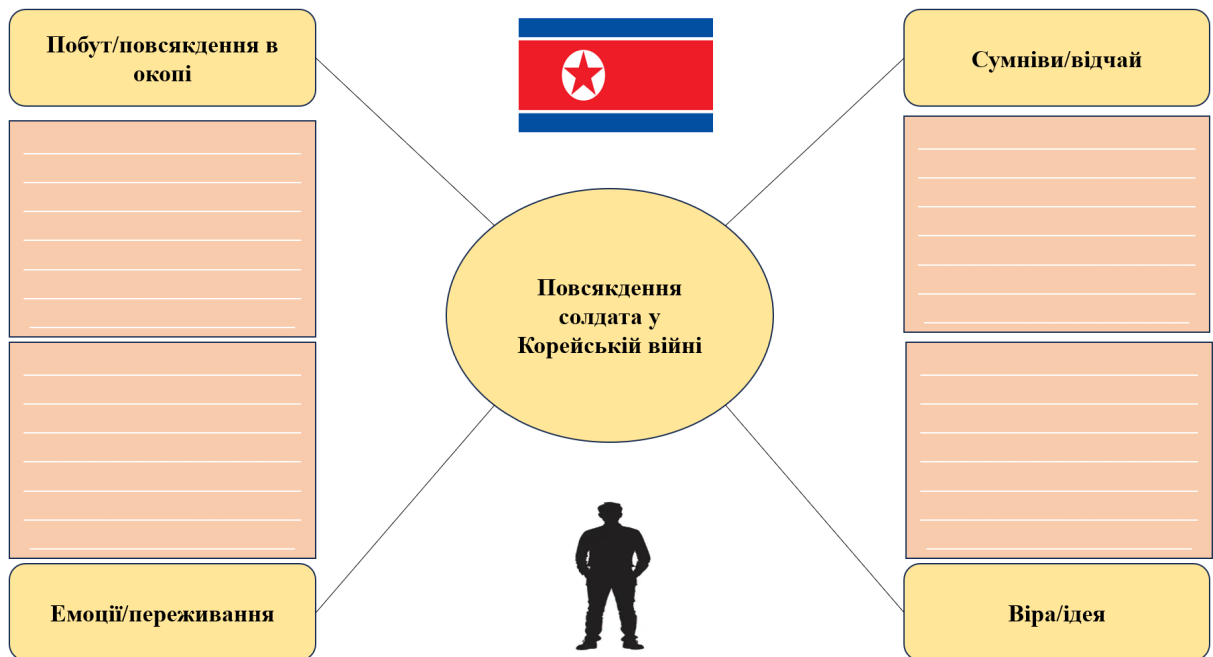
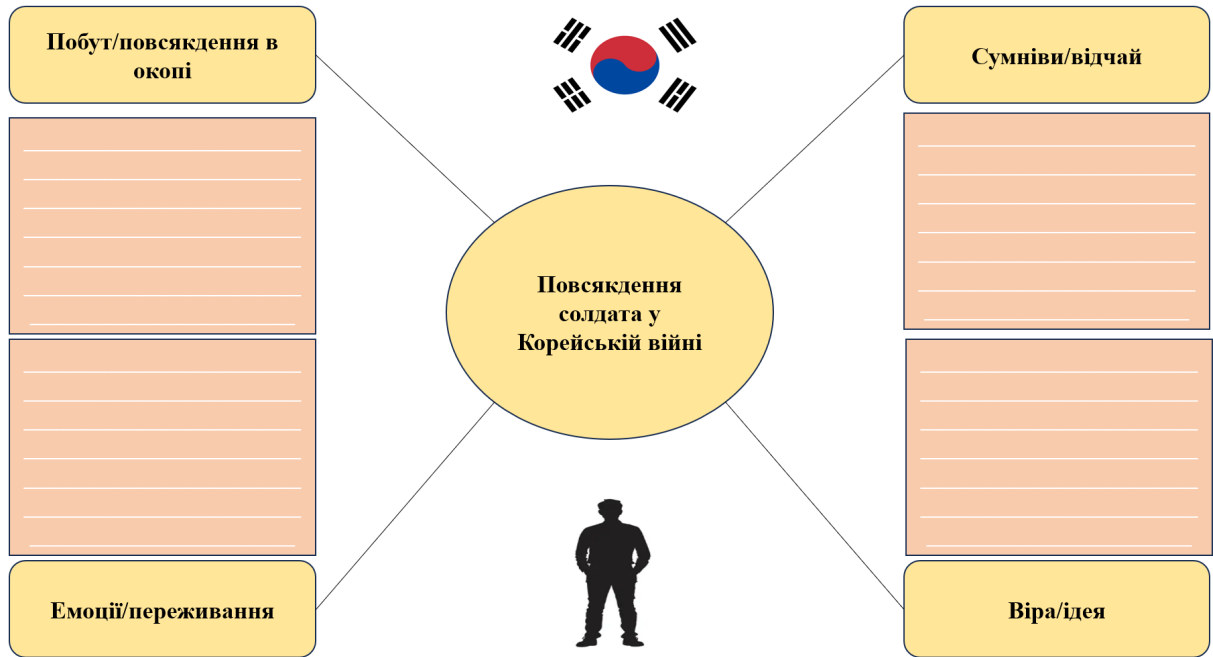
Сектор	Цитата / сцена	Обґрунтування
Побут	Холод та складне перебування на фронті, відступ армії «Повертається до зруйнованого Сеула»	Побут солдата та звичне життя руйнується через війну. Брак ресурсів, розруха після бойових дій.
Емоції / переживання	«Я знаю, заради чого я воював»	Герой зберігає почуття патріотизму.
Сумніви / відчай	«Ми встояли...»	Розуміння складності втрат війни, але людина знає, за що воювала у власній молодості.
Віра / ідея	«Я не дозволю їм захопити нашу країну!» «Ми зберегли нашу свободу!»	Герой діє з глибоким патріотизмом і бажанням захистити незалежність.

Група 4. Заповнення графічного аналізатора «Повсякдення солдата у Корейській війні.

Аналіз долі Кім Чжун Хо

Сектор	Цитата / сцена	Обґрунтування
Побут	«Виснажений роками війни» «Мати померла через голод і нестачу ліків»	Умови життя важкі: немає ліків, не вистачає їжі. Після війни — втрата найближчих.
Емоції / переживання	«Щось не видно перемоги...» (Герой мовчить після смерті матері)	Герой проходить шлях від ентузіазму до глибоких сумнівів і спроб пояснити свій досвід.
Сумніви / відчай	«Де ця перемога?» «що ми відстояли?»	Усвідомлення беззмістовності втрат і руйнування ідеалів.
Віра / ідея	«Ми звільнимо Південь!» «Ми маємо перемогти!» «За що ми воювали?»	На початку війни герой щиро вірить у революцію та визвольну боротьбу, однак з часом приходиться розчарування в ідеології.

ДОДАТОК Є
Картки для груп № 3 та №4



ДОДАТОК Ж

Картка для узагальнення

Завдання: у контурі фігури військового зробіть припущення та запишіть як війна фізично та ментально залишає відбитки в свідомості людини, що тримає зброю та воює.

ГОЛОВА
(думки)

СЕРЦЕ
(патріотизм)

РУКИ
(вчинки)

НОГИ
(виконання наказів)

ОЧІ
(дії інших людей)

ВУСТА
(висловлювання)
